

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ చతుర్థస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ

నిశమ్య గదతామేవమృషీణాం ధనుషి ధ్రువః ।

సందధేఽస్త్రముపస్పృశ్య యన్నారాయణనిర్మితం ॥ 1 ॥

సంధీయమాన ఏతస్మిన్మాయా గుహ్యకనిర్మితాః ।

క్షిప్రం వినేశుర్విదుర క్లేశా జ్ఞానోదయే యథా ॥ 2 ॥

తస్యార్షాస్త్రం ధనుషి ప్రయుంజతః

సువర్ణపుంఖాః కలహంసవాససః ।

వినిఃసృతా ఆవివిశుర్ద్విషద్బలం

యథా వనం భీమరవాః శిఖండినః ॥ 3 ॥

తైస్తిగ్మధారైః ప్రధనే శిలీముఖై -

రితస్తతః పుణ్యజనా ఉపద్రుతాః ।

తమభ్యధావన్ కుపితా ఉదాయుధాః

సుపర్ణమున్నద్ధఫణా ఇవాహయః ॥ 4 ॥

స తాన్ పృషత్కైరభిధావతో మృధే

నికృత్తబాహూరుశిరోధరోదరాన్ ।

నినాయ లోకం పరమర్కమండలం

వ్రజంతి నిర్భిద్య యమూర్ధ్వరేతసః ॥ 5 ॥

తాన్ హన్యమానానభివీక్ష్య గుహ్యకా -
 ననాగసశ్చిత్రరథేన భూరిశః |
 ఔత్తానపాదిం కృపయా పితామహో
 మనుర్జగాదోపగతః సహర్షాభిః || 6 ||

మనురువాచ
 అలం వత్సాతిరోషేణ తమోద్వారేణ పాషునా |
 యేన పుణ్యజనానేతానవధీస్త్యమనాగసః || 7 ||

నాస్మత్కులోచితం తాత కర్మైతత్సద్విగర్హితం |
 వధో యదుపదేవానామారబ్ధస్తేఽకృతైనసాం || 8 ||

నన్వేకస్యాపరాధేన ప్రసంగాద్ బహవో హతాః |
 భ్రాతుర్వధాభితప్తేన త్వయాంగ భ్రాతృవత్సల || 9 ||

నాయం మార్గో హి సాధూనాం హృషీకేశానువర్తినాం |
 యదాత్మానం పరాగ్గృహ్య పశువద్భూతవైశసం || 10 ||

సర్వభూతాత్మభావేన భూతావాసం హరిం భవాన్ |
 ఆరాధ్యాప దురారాధ్యం విష్ణోస్తత్పరమం పదం || 11 ||

స త్వం హరేరనుధ్యాతస్తత్పుంసామపి సమ్మతః |
 కథం త్వవద్యం కృతవాననుశిక్షన్ సతాం వ్రతం || 12 ||

తితిక్షయా కరుణయా మైత్ర్యా చాఖిలజంతుషు |
 సమత్వేన చ సర్వాత్మా భగవాన్ సంప్రసీదతి || 13 ||

సంప్రసన్నే భగవతి పురుషః ప్రాకృతైర్గుణైః |
 విముక్తో జీవనిర్ముక్తో బ్రహ్మ నిర్వాణమృచ్ఛతి || 14 ||

భూతైః పంచభిరారబ్ధైర్యోషిత్పురుష ఏవ హి |
తయోర్వ్యవాయాత్సంభూతిర్యోషిత్పురుషయోరిహ || 15 ||

ఏవం ప్రవర్తతే సర్గః స్థితిః సంయమ ఏవ చ |
గుణవ్యతికరాద్రాజన్ మాయయా పరమాత్మనః || 16 ||

నిమిత్తమాత్రం తత్రాసీన్నిర్గుణః పురుషర్షభః |
వ్యక్తావ్యక్తమిదం విశ్వం యత్ర భ్రమతి లోహవత్ || 17 ||

స ఖల్విదం భగవాన్ కాలశక్త్యా
గుణప్రవాహేణ విభక్తవీర్యః |
కరోత్యకర్తేవ నిహంత్యహంతా
చేష్టా విభూమ్నః ఖలు దుర్విభావ్యా || 18 ||

సోఽనంతోఽంతకరః కాలోఽనాదిరాదికృదవ్యయః |
జనం జనేన జనయన్మారయన్మృత్యునాంతకం || 19 ||

న వై స్వపక్షోఽస్య విపక్ష ఏవ వా
పరస్య మృత్యోర్విశతః సమం ప్రజాః |
తం ధావమానమనుధావంత్యనీశా
యథా రజాంస్యనిలం భూతసంఘాః || 20 ||

ఆయుషోఽపచయం జంతోస్తథైవోపచయం విభుః |
ఉభాభ్యాం రహితః స్వస్థో దుఃస్థస్య విదధాత్యసౌ || 21 ||

కేచిత్కర్మ వదంత్యేనం స్వభావమపరే నృప |
ఏకే కాలం పరే దైవం పుంసః కామముతాపరే || 22 ||

అవ్యక్తస్యాప్రమేయస్య నానాశక్త్యుదయస్య చ |
న వై చిక్కిర్షితం తాత కో వేదాథ స్వసంభవం || 23 ||

న చైతే పుత్రక భ్రాతుర్హంతారో ధనదానుగాః |
విసర్గాదానయోస్తాత పుంసో దైవం హి కారణం || 24 ||

స ఏవ విశ్వం సృజతి స ఏవావతి హంతి చ |
అథాపి హ్యనహంకారాన్నాజ్యతే గుణకర్మభిః || 25 ||

ఏష భూతాని భూతాత్మా భూతేశో భూతభావనః |
స్వశక్త్యా మాయయా యుక్తః సృజత్యత్తి చ పాతి చ || 26 ||

తమేవ మృత్యుమమృతం తాత దైవం
సర్వాత్మనోపేహి జగత్పరాయణం |
యస్మై బలిం విశ్వసృజో హరంతి
గావో యథా వై నసి దామయంత్రితాః || 27 ||

యః పంచవర్షో జననీం త్వం విహాయ
మాతుః సపత్న్యా వచసా భిన్నమర్మా |
వనం గతస్తపసా ప్రత్యగక్ష -
మారాధ్య లేభే మూర్ధ్ని పదం త్రిలోక్యాః || 28 ||

తమేనమంగాత్మని ముక్తవిగ్రహే
వ్యపాశ్రితం నిర్గుణమేకమక్షరం |
ఆత్మానమన్విచ్ఛ విముక్తమాత్మదృగ్
యస్మిన్నిదంభేదమసత్ప్రతీయతే || 29 ||

త్వం ప్రత్యగాత్మని తదా భగవత్యనంత
ఆనందమాత్ర ఉపపన్నసమస్తశక్తౌ |
భక్తిం విధాయ పరమాం శనకైరవిద్యా -
గ్రంథిం విభేత్స్యసి మమాహమితి ప్రరూఢం || 30 ||

సంయచ్ఛ రోషం భద్రం తే ప్రతీపం శ్రేయసాం పరం ।
శ్రుతేన భూయసా రాజన్మగదేన యథాఽఽమయం ॥ 31 ॥

యేనోపస్పృష్టాత్పురుషాల్లోక ఉద్విజతే భృశం ।
న బుధస్తద్వశం గచ్ఛేదిచ్ఛన్నభయమాత్మనః ॥ 32 ॥

హేలనం గిరిశభ్రాతుర్థనదస్య త్వయా కృతం ।
యజ్ఞఘ్నివాన్ పుణ్యజనాన్ భ్రాతృఘ్నానిత్యమర్షితః ॥ 33 ॥

తం ప్రసాదయ వత్సాశు సన్నత్యా ప్రశ్రయోక్తిభిః ।
న యావన్నహతాం తేజః కులం నోఽభిభవిష్యతి ॥ 34 ॥

ఏవం స్వాయంభువః పౌత్రమనుశాస్య మనుర్ద్ధ్రువం ।
తేనాభివందితః సాకమృషిభిః స్వపురం యయౌ ॥ 35 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
చతుర్థస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥